

Přadka, Milan

[Wroczyński, Ryszard. Sociálna pedagogika]

Sborník prací Filozofické fakulty brněnské univerzity. I, Řada pedagogicko-psychologická. 1971, vol. 20, iss. 16, pp. 176-

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/112732>

Access Date: 27. 11. 2024

Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

Ryszard Wroczyński, Sociální pedagogika, SPN, Bratislava 1968, 309 stran.

Slovenské pedagogické nakladatelství vydalo v roce 1968 knihu vedoucího katedry sociální pedagogiky na varšavské universitě Ryszarda Wroczyńskiego v překladu V. Košíňára a s předmluvou profesora Ludovíta Bakoše, našeho odborníka v teorii výchovy.

Autor definuje sociální pedagogiku jako vědu o podmíněnosti výchovy a o problémech mimoškolní výchovy. Podmíněnost výchovy mnoha dalšími vlivy přicházejícími z vnějška k chování či ke skupině chovanců a zasahujícími do výchovného procesu, to je vlastně postulát sociální pedagogiky. Postulát připomínající názory francouzských materialistů na výchovu a také nikoliv vzdálený názorům sociologickým. Sociální pedagogika však není pedagogika pasivního přizpůsobení vlivům okolí, ale chce tyto vlivy poznat, počítat s nimi, ovlivnit je a využít pro úspěšné uskutečnění výchovného záměru. Až dosud se v teorii výchovy pracovalo pouze s tou oblastí výchovného působení, která byla totožná s územím třídy, školy, výchovného zařízení obecně a s metodicky správným působením učitele. Jak říká na jednom místě kniha autor: „Takoveto zúžené chápaní úloh výchovné práce je jistě příčinou mnohých neúspěchů a rozčarování. Metodické znalosti jsou základním, ne ale jediným činitelem, který podmiňuje úspěch práce učitele. Mnoho činitelů, které determinují efektivnost výchovné práce, je v prostředí života mládeže, v jejích existenčních podmínkách anebo vlivech okolí.“ (s. 30)

Z tohoto pojetí pak logicky vyplývá i obecnější pohled na oblast výchovy mimo vyučování, který se promítá např. do Wroczyńskiego klasifikace prostředí, v níž mnoho internacionálního prostředí výchovy (zařízení pečovatelská, zařízení podporující vývoj dětí a mládeže a zařízení pro výchovu po ukončení školy a osvětu dospělých) nacházíme i klasifikaci přirozeného prostředí výchovy: rodina, sociální (lokální) prostředí a vrstevnické skupiny.

Samostatnou kapitolu věnuje autor volnému času dětí a mládeže a výchovným problémům volného času, jeho využívání a organizaci.

Bohaté je v knize zastoupena historie oboru, a to jak polská tak zahraniční. Nechybí ani zmínky o současném stavu zařízení pro výchovu mimo vyučování v zemích socialistických i západních. Současný mladý čtenář a student se zde poučí o mnohých organizacích, které zná dnes už jen podle jména.

Druhá kapitola knihy (Prostředí a jeho poznávání) je věnována pojmu prostředí, jeho typologii a významu vědy o prostředí pro teorii a praxi výchovy, ale hlavně zkoumání a měření prostředí, tedy problému metodologickému. V celém pojetí dominuje pojetí výchovy jako jevu uskutečňujícího se ve složitých strukturách mezilidských vztahů a vlivů uvnitř skupiny i působících na skupinu zvenčí. Samotné měření a vyhodnocování těchto vlivů při jejich působení na dosažení výchovného cíle bude však zřejmě vyžadovat v budoucnu ještě složitějších matematických metod. Kniha činí první krok tím, že seznamuje čtenáře s pojmem stupnic, na jejichž základě lze zkoumané jevy kvantifikovat a upozorňuje na některé pokusy zahraničních autorů.

Slovenské pedagogické nakladatelstvo udělalo záslužný čin pro všechny, kdož se zabývají teorií výchovy, když vydalo tuto knihu. Kéž by následovaly publikace i dalších autorů, zabývajících se touto problematikou.

Milan Přadka

Vladimír Jůva: Die ästhetische Erziehung der Jugend II, Spisy filosofické fakulty UJEP, Brno 1969, 124 str.

V poměrně krátkém časovém intervalu se objevuje před pedagogickou veřejností další kniha o estetické výchově. Je to kniha navazující na stejnojmennou tematiku, kterou Vladimír Jůva zpracoval v podobě prvního dílu v roce 1967. První díl se zabýval hlavně rozlorem modelů estetické výchovy v jednotlivých historických obdobích, druhý díl je příspěvkem k pochopení současného systému v tom smyslu, že se zaměřuje na objasnění základních kategorií, se kterými estetickovýchovný proces pracuje.